OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetushallituksen lausunto hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Minna Harmanen
Opetusneuvos

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitetään vuoden 2025 loppuun mennessä vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen paikallisen suunnittelun toimeenpanon tuki alkaa vuonna 2026 ja jatkuu vuoteen 2027 asti. Työ vaatii aikaa ja resursseja.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sisältyy vahvasti ajatus yhdenvertaisuuden, tasa-arvon, kestävän kehityksen ja ekososiaalisen sivistyksen edistämisestä. Koulutusten ja tukimateriaalien tuottaminen vaatii resursseja.
- Opetushallitus on laatinut tukimateriaalia lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen ja osallisuuden vahvistamiseksi. Tukimateriaalin jalkauttaminen ja henkilöstön kouluttaminen vaativat lisäresurssia ja aikaa.
- Opetushallitus tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmän kehittämisessä Karvin kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja esiopetuksen opetussuunnitelmanperusteet ovat avaintekijöitä laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Perusopetus

- OPH pitää tärkeänä, että perustaitojen osaamisen ja oppimisen jatkumo varmistetaan jokaisen lapsen ja nuoren näkökulmasta.
- Äidinkielen ja matematiikan tuntilisäys on edellyttänyt ja edelleen edellyttää Opetushallitukselta toimeenpanon tukea opetuksen järjestäjille ja opettajille.
- OPH on mukana työryhmässä, joka valmistelee osaamistakuun toteuttamiseksi tarvittavia lakimuutoksia. Osaamistakuutyölle on tarpeen varata resursseja ja mahdollistaa opetuksen järjestäjien ja opettajien osallisuus prosessissa.
- Lasten matemaattisten taitojen kehittymisen tukemiseksi tulee mahdollistaa ja järjestää koulutusta. Tukimateriaalia tulee laajentaa ja tämä tarvitsee aikaa ja resurssia.
- LUMA-aineiden osaamisen parantamiseen edistävien toimenpiteiden ja rahoituksen puuttuu kokonaan hallituksen esityksestä valtion talousarvioiksi 2026.
- valmistavan opetuksen lisäopetus vaatii panostusta keväällä 2026 alkavaan paikallisen opetussuunnitelmatyöhön liittyvään tiedottamiseen, koulutukseen ja mahdollisen tukimateriaaliin laatimiseen.
- S2-muutoksen osalta OPH valmistelee tarvittavat perustemuutokset ja kouluttaa opetuksen järjestäjiä uudistuksesta sekä tukee paikallista täydennyskoulutusta uudistetuista opetussuunnitelman perusteista valtionavustuksen turvin.
- Perusopetuksen työelämäyhteistyön kehittäminen on osa koulutuksellisen tasa-arvon edistämistä.

Perusopetus

- Lukutaitostrategian toimeenpanon päivitys ja tehostamissuunnitelma: tavoitteena selkeästi kohdistetut resurssitarpeet eri tahoille, toimenpiteet, vastuutahot ja seuranta vuosille 2027–2030 “Lukeva Suomi -ohjelma".
- OPH edistää Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaation linjauksia 2027 ja toteuttaa niihin perustuen varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen digitalisaation viitekehystyötä
- Kodin ja koulun yhteistyön vahvistamista tulee edelleen kehittää. Yhteistyön tavoitteena on tukea lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia.
- OPH tukee kiusaamisen ja väkivallan vastaista työtä tuottamalla tukimateriaaleja ja tuomalla malleja paikallisen työn tueksi.
- Oppimisen tuen edellyttää vahvaa toimeenpanon tukea opetuksen järjestäjille erilaisilla koulutuksilla, ohjauksella ja tukimateriaaleilla. Tuen uudistuksen vaikuttavuuden seuranta on tärkeää. Toimeenpanon tukeen ja uudistuksen vaikutusten seurantaan on Opetushallitukselle varattava riittävästi resurssia.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!